

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БІЗНЕСІ

О.Г. Єсіна, ст. викладач

Одеський національний економічний університет

Л.М. Лінгур, ст. викладач

Одеський національний політехнічний університет

Особливості сучасного періоду складаються в зміні умов господарської діяльності. Продовжує здійснюватися перехід української економіки до ринкових відносин, швидко переменяються економічні умови. Сучасні нові технологічні засоби, програмні продукти, розвиток електронних, комунікаційних мереж зумовлюють потребу аналізу стану інформатизації бізнес-процесів в Україні й визначення її подальших перспектив і тенденцій розвитку в контексті впровадження та використання інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності підприємств.

Інформаційні технології бізнес-процесів стали швидкісними віртуальними апаратами з вирішення різного роду питань. Використовуючи ІТ-технології, сучасний бізнес має можливість збільшити свою конкурентоспроможність. Для ефективного функціонування підприємства необхідно створити таку інформаційну систему, яка б була здатна протягом тривалого часу задовольняти комплексні потреби підприємства.

Впровадження нових технологій вимагає прийняття цілого комплексу заходів, спрямованих на модернізацію (реінжиніринг) або інжиніринг бізнес-процесів, або формування нової моделі та філософії ведення бізнесу, та впровадження нової інформаційної системи на підприємстві [1].

Бізнес-середовище ставить перед інформаційними системами безліч нових завдань по управлінню підприємством. Від проектування майбутнього виробу, аналізу ринку збуту, розрахування виробничих потужностей до урахування вимог замовника до гарантійного і сервісного обслуговування. Таки системи належать до класу CSRP (Customer Synchronized Resource Planning) та містять повний цикл бізнес-технології. CSRP установлює модель виробничої й торговельної діяльності підприємства, засновану на поточній інформації про покупця. Цільова функція визначається плануванням від потреб підприємства до планування від замовлень покупців. Вона ґрунтується на оперативній інформації, отриманої від відділів, що працюють безпосередньо з покупцем. У цей час концепція CSRP є сучасним стандартом розподілених і відкритих корпоративних і розподілених систем [2].

Починаючи з 90-х років ХХ ст. на вітчизняних підприємствах здійснюються спроби впровадження інтегрованих інформаційних систем та ІТ для автоматизації управлінських процесів підприємством. Першими спробами комплексного управління були ERP (системи Enterprise Resources Planning -

планування ресурсів підприємства). Сучасні системи ERP, інтегрують в собі крупні підсистеми: управління фінансами, управління матеріальними потоками MRP, управління виробництвом MPS (Master Production Schedule), управління проектами, управління сервісним обслуговуванням, управління якістю, систему управління поповненням запасів PDS (Pond-Draining System, SIC – Statistical Inventory Control), управління персоналом, системи автоматизації проектно-конструкторської діяльності та технологічної підготовки виробництва – (САПР/АСТПП – CAD/CAM/CAE/PDM) [3]. Останній із стандартів, інтегрований в системи ERP-II, це CSRP (Customer Synchronized Resource Planning) – планування ресурсів, синхронізоване з покупцями, охоплює ще й відносини з клієнтами.

Системи класу CRM (Customer Relationship Management) – засновані на використанні передових управлінських і інформаційних технологій, за допомогою яких компанія збирає інформацію про своїх клієнтів на всіх стадіях його життєвого циклу (залучення, утримання, лояльність), витягає з її знання й використовує ці знання в інтересах свого бізнесу шляхом вибудовування взаємовигідних відносин з ними [4].

Використання концепції бізнес-процесного управління та підвищенні ефективності економічної діяльності підприємства вимагає застосування інформаційних технологій: BPR і ERP.

ERP-система виконує функції бізнес-планування і прогнозування; планування продажу та виготовлення продукції; планування проектів і програм; управління попитом; управління витратами. BPR-системи, це аналітична система, яка дозволяє менеджерам мати персоніфікований (тобто враховує персональний внесок у процесі управління) погляд на стан бізнесу. Реінжиніринг бізнес-процесів (Business Process Reengineering, BPR) потрібен для підвищення рентабельності та прибутку бізнесу [5].

Незважаючи на те, що процеси інформатизації бізнесу тривають понад 30 років, ще залишається безліч проблем вибору, впровадження та експлуатації як складних інформаційних систем так і окремих ІТ. По перше це проблема застарілості існуючих на підприємства ІС, внаслідок чого вони не спроможні виконувати свої функції ефективно, та не дають змогу інтегрувати сучасні ІТ-модулі.

Також до проблем впровадження ІТ відносять неформалізованість і хаотичність внутрішніх принципів управління підприємством, що призводить до невизначеності завдань інформаційного забезпечення. З одного боку, існує велика кількість пропозицій щодо розробки і впровадження інформаційних систем, а з іншого боку – практично відсутній досвід їх успішної реалізації.

Більшість підприємств не розуміють як узгодити стратегічні цілі підприємства з можливостями використання інформаційних технологій. Часто інформаційну систему підприємства не модернізують, не включають в стратегію розвитку, використовуючи застарілий функціонал. Структура інформаційної системи може змінюватися під впливом зовнішнього середовища та інноваційного розвитку підприємства.

Сучасні інформаційні системи здатні оцінювати конкурентне середовище, враховувати всі важливі для підприємства макроекономічні та інституційні чинники ринку, вимірювати, оцінювати і прогнозувати конкуренцію в галузі, технологічне відставання, потреби клієнтів і замовників.

Проведений аналіз вибору, впровадження та використання ІТ в діяльності підприємств, виявив низку проблем використання ІТ та специфіку їх застосування. Основними шляхами вирішення зазначених проблем повинні бути наступні: зміна традиційної застарілої інформаційної системи на підприємстві; переконання керівництва в необхідності інвестування в сучасні ІТ-системи управління стратегічним потенціалом підприємства, шляхом економічного обґрунтування їх доцільності; чітка визначеність стратегічних цілей та завдань ІТ-системи підприємства; розробка ефективної системи управління стратегічним потенціалом підприємства.

Література

1. Мартинюк О.А. Розвиток інформатизації у глобальному економічному просторі. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету. Серія Економіка*. 2015. Вип. 24. С. 81–83.

2. Лінгур Л.М., Єсіна О.Г. Стратегія вибору системи підтримки прийняття рішень в управлінні підприємством // *Економіка: проблеми теорії та практики*. ; 2009., Випуск 256. Том VI. С/ 1438-1446

3. Вовк І. Проблеми автоматизації управління ресурсами підприємства засобами ERP-систем. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2011. Вип. 2(5). URL : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vipres.pdf>.

4. Коваленко О.О., Марценюк Т.О., Яворська І.О. Проблеми використання інформаційних логістичних систем на українських підприємствах. *Економічний простір*. 2008. № 19. С. 274–282.

5. Єсіна О.Г., Лінгур Л.М. Проблеми впровадження та використання інформаційних технологій на підприємстві // науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство.; 2019; Випуск 24, Частина 2. С. 16-20.